

Radionica

Izazovi nakladničke djelatnosti u novome dobu

Izvještaj priredila

Ivona Despot

Ministarstvo kulture i medija, Zagreb

ivona.despot@min-kulture.hr

Nakladničku radionicu pod nazivom *Izazovi nakladničke djelatnosti u novome dobu* vodila je Nives Tomašević. Program radionice sastojao se od triju izlaganja koja su istraživala različita područja nakladničke djelatnosti, a koja je važan resurs sadržaja svim baštinskim zajednicama. Nives Tomašević osvrnula se na poslovne prakse nakladnika na književnim sajmovima, predstavljanjima knjiga i drugim kulturnim događanjima te na dodatne napore koje svi dionici u lancu knjige čine kako bi se promovirali i popularizirali nakladnički proizvodi i kultura čitanja.

Tomašević je istaknula da teme izlaganja u okviru radionice *Izazovi nakladničke djelatnosti u novome dobu* zasigurno pomažu stvaranju nove publike za specifične nakladničke proizvode, poput znanstvenih knjiga i publikacija hrvatskih iseljenika. Istražena područja na zanimljiv način promiču nakladništvo i kulturu čitanja. Istaknuta je važnost objavljivanja znanstvenih knjiga na hrvatskome jeziku i važnost istraživanja bogate pisane baštine izvan Hrvatske. Nadalje, promjene u nakladničkim procesima i spoznaje o utjecaju novih tehnologija važne su svim baštinskim ustanovama te je stoga potreban kontinuitet u istraživanju i predstavljanju rezultata baštinskoj zajednici.

Anita Peti-Stantić s Odsjeka za južnoslavenske jezike i književnosti Sveučilišta u Zagrebu započela je radionicu prvim izlaganjem pod nazivom *Uloga urednika i nakladnika u intelektualnom razvoju mladih: objavljivanje znanstvene i popularnoznanstvene literature*. Anita Peti-Stantić navodi da se u današnje doba, kad je toliko toga i stvarno i naizgled dostupno na internetu, pa i u vizualnom obliku, može učiniti da nije nužno objavljiva-

ti znanstvenu i popularnoznanstvenu literaturu u obliku klasičnih knjiga. U izlaganju je zagovarana teza o važnosti promišljene nakladničke politike te o nezamjenjivome mjestu obrazovanih urednika, osobito u jezicima s manjim brojem govornika, kao što je hrvatski, za intelektualni razvoj pojedinca, a onda i znanstvenu prosvijećenost društva. Argumentirana je teza da se redovitim uvrštavanjem znanstvenih i popularnoznanstvenih knjiga u izdavačke programe lokalna znanstvena zajednica potiče na objavljivanje i razvoj terminologije na hrvatskome te se nude kvalitetni i provjereni prijevodi, čime se čini dostupnim znanje na materinskom jeziku, što je jedan od osnovnih preduvjeta za razvoj znanstvene prosvijećenosti pojedinca i društva.

Drugo izlaganje, pod nazivom *Nakladnička djelatnost Hrvata izvan Hrvatske*, održala je Ivana Hebrang Grgić s Odsjeka za informacijske i komunikacijske znanosti Sveučilišta u Zagrebu. Ivana Hebrang Grgić ističe da je nakladnička produkcija Hrvata izvan Hrvatske iznimno značajan dio hrvatske kulturne baštine. Tu produkciju, međutim, nije lako istraživati zbog toga što obuhvaća veliku količinu publikacija od kojih nisu sve javno dostupne, mnoge su izgubljene, a za mnoge je teško utvrditi jesu li povezane s Hrvatskom i Hrvatima. U izlaganju je dan okvirni pregled nakladničke djelatnosti Hrvata izvan Hrvatske te je upućeno na polazišta za njezino istraživanje. Upućeno je na dosad izrađene bibliografije, na ustanove koje čuvaju publikacije te su predstavljeni prijedlozi za daljnja istraživanja.

Radionica je završila izlaganjem o temi *Oblikovanje tehnologije za nove oblike knjige*, koje je priredila Ivona Despot iz Ministarstva kulture i medija. Okruženi smo različitim tehnologijama o čijim procesima nastanka ne znamo mnogo jer su izvrsno oblikovane pa se njima služimo intuitivno, bez razmišljanja o njihovom postanku i razvoju. Stalne promjene i brojni noviteti iz informacijskih i komunikacijskih tehnologija sve više nameću riječ *tehnologija* u našu svakodnevicu, čime se tehnologija povezuje uglavnom s novim rješenjima za digitalne medije. U izlaganju su predstavljene tehnologije povezane s oblikovanjem knjiga i nakladničkog sadržaja. Novi oblici knjige poprimaju svojstva digitalnog medija, ali mnoga oblikovanja i rješenja nisu prilagođena čitateljima koji su naviknuti na užitak čitanja tiskane knjige. Kako bi čitatelji prepoznali nove oblike knjige, nužna su bolja rješenja oblikovanja sadržaja i bolje poznavanje novih tehnologija.

Zaključak

Izazovi poslovanja nakladničke djelatnosti u jezicima s manjim brojem govornika i istraživanje nakladničkih proizvoda izvan Hrvatske otvaraju istraživačka pitanja bliska svim baštinskim ustanovama. Dobri izdavački programi mogu osnažiti lokalnu znanstvenu zajednicu, a odabrane teme radionice *Izazovi nakladničke djelatnosti u novome dobu* dodatno su istaknule potrebu za suradnjom svih institucija koje razvijaju nakladničku djelatnost i time doprinose razvoju novih nakladničkih proizvoda, što u konačnici osigurava vrijedne baštinske izvore budućim naraštajima.